

Datum

1 april 2025

Kenmerk

BBPZ/LS/RBos/25-034

Aan

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de vaste Kamercommissie voor I&W, cc VRO

Onderwerp

Commissiedebat Strategische keuzes bereikbaarheid

Geachte Kamerleden,

Op woensdag 2 april debatteert u over de Strategische Keuzes in Bereikbaarheid. In het Hoofdlijnenakkoord is 2,5 miljard euro opgenomen voor het ontsluiten van (nieuwe) woningbouwlocaties en het aanleggen van infrastructuur voor mobiliteit. Daarnaast wordt 10% bezuinigd op Specifieke Uitkeringen Gemeenten en Provincies (SPUKs) vanuit het Gemeentefonds en dreigt het 'ravijnjaar 2026,' waardoor cofinanciering van woningbouwlocaties onder druk staat.

We roepen daarom op:

- **Zie af van SPUK-kortingen** die in strijd zijn met de afspraken van de Nationale Prestatieafspraken 2025-2035 en de Woontop;
- Zorg voor een **structurele verbetering** van de financiële positie van gemeenten;
- **Verzeker de inzet** van de 2,5 miljard euro extra middelen voor ontsluiting van woningbouwlocaties.

Budgetkorting SPUKs schadelijk voor woningbouw

In het Hoofdlijnenakkoord is afgesproken om SPUKs in 2026 over te hevelen naar het Gemeente- en Provinciefonds. Vanaf 2026 gaat dit leiden tot een bezuiniging van 10% op de middelen voor bovenplanse infrastructuur in het Mobiliteitsfonds. Deze infrastructuur is vitaal voor de ontwikkelingen in de broodnodige woningbouw. Ontbrekende of onvoldoende ontwikkelde wegen, openbaar vervoer en nutsvoorzieningen belemmeren daarnaast bereikbaarheid en leefbaarheid. De Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de Vervoerregio Amsterdam hebben het kabinet onlangs opgeroepen om af te zien van deze bezuiniging. Ze geven hierbij aan dat een korting van EUR 110 miljoen op het openbaar vervoer de bouw van 300.000 woningen in gevaar brengt. Aedes deelt deze zorgen over infrastructurele gebreken die de realisatie van noodzakelijke woningen ernstig kunnen verhinderen en vraagt u af te zien van deze korting, die schadelijk is voor woningbouw.

Vanaf dit voorjaar moet meer helderheid ontstaan over de vraag of deze kortingen uiteindelijk bij de gemeenten dan wel of de departementen terechtkomen. Onder de over te hevelen SPUKs vallen diverse regelingen die direct of indirect van belang zijn voor woningbouw. Denk hierbij aan voor de woningbouw cruciale SPUK Regio Deals en de SPUK *Versnelling huisvesting/stimuleringsregeling flex*.

Ook de *Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer*, de *Regeling Specifieke Uitkering Woningbouw op Korte Termijn* door *Bovenplanse Infrastructuur* en de *Tijdelijke Regeling Specifieke Uitkering Mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw* worden genoemd. De minister van I&W wil invulling geven aan de bezuiniging door vanaf 2026 EUR 110 miljoen te korten op de brede doeluitkering. Gemeenten worden echter geacht over voldoende armslag beschikken om te kunnen investeren in bereikbaarheid, omdat woningbouwafspraken hiervan afhankelijk zijn.

Zorg voor structurele verbetering financiële positie gemeenten

Het Rijk, VNG en Aedes hebben in de Nationale Prestatieafspraken (NPA) 2025-2035 extra maatregelen afgesproken om vanaf 2029 structureel 30.000 nieuwe sociale huurwoningen per jaar worden gerealiseerd worden. Ook is afgesproken alles in het werk te stellen dit doel al in 2027 te realiseren. Daarnaast zijn in december 2024 afspraken gemaakt op de Woontop. Uit de onderliggende stukken¹ van de Woontop blijkt dat, alleen al tot 2030, cofinanciering door gemeenten onmisbaar is om de investeringsopgave waar te maken. Echter, onder Woontopafpraak nummer 19 heeft de VNG laten vastleggen zich alleen volledig te committeren aan de Woontop indien gesprekken met het kabinet leiden tot een substantiële verbetering van de financiële positie van gemeenten.

Voorkom dat extra woningbouw niet van de grond komt omdat gemeenten onvoldoende budget hebben. Aedes pleit daarom voor structurele verbetering van de financiële positie van gemeenten. Aedes verzoekt de Kamer om tijdens het debat om het kabinet op te roepen om af te zien van SPUK-kortingen die in strijd zijn met de afspraken van de NPA 2025-2035 en de Woontop. Ook vragen we u om het kabinet te rapporteren over de effecten van de SPUK-korting op de woningbouw voor de Voorjaarsnota.

Garandeer besteding 2,5 miljard euro ontsluitingsmiddelen voor woningbouw locaties

Het is goed dat in het hoofdlijnenakkoord vijfmaal 500 miljoen euro (cumulatief 2,5 miljard) is uitgetrokken voor infrastructurele ontsluiting van woningbouw. Toch maken wij ons zorgen over de financiering van bereikbaarheid van woningbouw omdat middelen niet beschikbaar worden gesteld maar vooruitgeschoven. Bij de begrotingsbehandeling van afgelopen najaar bleek, dat de volledige 500 miljoen euro uit 2025 is doorgeschoven naar 2030. En van de 500 miljoen euro voor 2026 is 350 miljoen euro doorgeschoven naar 2031. Hierdoor valt cumulatief meer dan de helft (1,35 miljard euro) van de 2,5 miljard euro buiten deze kabinetsperiode en 1,15 miljard euro erbinnen (in de jaren 2026-2028). Wij verzoeken u om in het Commissiedebat door te vragen naar de actuele stand van zaken van de beschikbare middelen.

Ook vragen wij ons af in hoeverre de extra 2,5 miljard euro uit het hoofdlijnenakkoord aantoonbaar en herleidbaar wordt ingezet voor extra infrastructurele ontsluiting van woningbouw. Voorkom dat deze middelen opgaan in het algehele budget voor mobiliteit, zonder dat de budgettaire intensivering een expliciete intensivering in betere bereikbaarheid van woonwijken oplevert. Welke extra woningbouwlocaties worden straks in concreto (beter) bereikbaar gemaakt met de 2,5 miljard euro? Waar committeert de minister zich aan?

Wij verzoeken u het kabinet om commitment te vragen omtrent de vrijgekomen middelen in te zetten voor het extra ontsluiten van woningen. Voorkom dat de extra middelen verder vertraging oplopen

¹ Zie blz. 35 in: *Feitenrelaas investeringsopgave nieuwbouw tot 2030 t.b.v. Woontop*, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/12/11/feitenrelaas-investerings-opgave-nieuwbouw-tot-2030-t-b-v-woontop>

rond de voorjaarsnota. Vraag het kabinet om spoedig werk te maken van het besteden van deze middelen.

Voor vragen over bovenstaande kunt u contact opnemen met Richard Bos via r.bos@aedes.nl of op telefoonnummer 06 51 92 60 72.

Met vriendelijke groet
Aedes vereniging van woningcorporaties

Liesbeth Spies
Voorzitter